

Titulli i lëndës – KAFSHËT E LABORATORIT

Informatat themelore për lëndën	
Njësia akademike:	Fakulteti i Bujqësisë dhe Veterinarisë
Titulli i lëndës:	Kafshët e Laboratorit
Niveli:	BA
Statusi lëndës:	Zgjedhore
Viti i studimeve:	Viti i IV-të Semestri VIII-të
Numri i orëve në javë:	1+1
Kreditë ECTS:	2
Koha / Vendi:	Rr. “Bill Clinton” p.n.,10000 Prishtinë, Fakulteti i Bujqësisë dhe Veterinarisë
Mësimdhënësi:	Prof.dr. Skender Muji,
Të dhënat kontaktuese:	Fakulteti i Bujqësisë dhe Veterinarisë Zyra Nr. 2, E-mail: skender.muji@uni-pr.edu

Përshkrimi i lëndës	<p>Ky kurs do të ndihmojë në përgatitjen e studentëve të kualifikuar në njohjen me Kafshët e laboratorit vënë në dukje, karakteristikat fiziologjike dhe anatomike të llojeve të ndryshme të kafshëve laboratorike: Duke përfshirë minjët, Kavjet dhe kafshë tjera si: lepujt, derra të vogjël, qenë, mace, bretkoca, shpendë si dhe kafshë tjer të veçanta që në laboratore i hasim. Karakteristikat gjenetike për racat e kafshëve laboratorike: zingjiret homozigot, klonimet, manipulimet gjenetike në zingjirë, linjat heterozigote dhe konvencional. Te ushqyerit e kafshëve laboratorike: fiziologjia e tretjes, kerkesat nutritive, standardizimi i dietave, dietat eksperimentale, të ushqyerit dhe dhënja e ujit. Për më tepër, ky kurs është i dizajnuar për të ndihmuar studentët të fitojnë njohje më të mirë dhe të zhvillojnë aftësitë e nevojshme për të vlerësuar vlerën e standardet e kafshëve të laboratorit dhe të jenë në gjendje të paraqesin vlerësimet në formë të shkruar, japin rekomandime, dhe të krahasojnë aktivitete alternative të veprimit .</p>
Qëllimet e lëndës:	<p>Lënda: Kafshët e Laboratorit ka për qëllim të pajisë studentët e studimeve të veterinarisë me të arriturat aktuale shkencore nga kjo lëmi. Studentët fitojnë njohuri për një qasje sistematike të studimit të problemeve lokale, regjionale dhe globale në këtë fushë shumë të rëndësishme. Fokus i veçantë do të kushtohet karakteristikave të veçanta të llojeve të ndryshme të kafshëve laboratorike mënyrat e riprodhimit të specieve të ndryshme. Si dhe gjetja e metodave alternative të zëvendësimit të kafshëve konvencionale me metoda të reja për eksperimente. Qëllimi i kursit është që të ju mundësoi studentëve që gjatë ligjëratave dhe ushtrimeve të fitojnë Koncepte themelore dhe kujdesinë ndaj tyre si dhe të njihen me legjislacionin aktual në lidhje me mbrojtjen e kafshëve të laboratorit.</p>
Rezultatet e pritshme të nxënies:	<p>Pas përfundimit të këtij kursi, studentët do të jenë në gjendje të:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Të njohin njohurit fundamentale për bazat teorike dhe praktike me llojet kryesore që përdoren në laboratorët bashkëkohorë - Shqyrtojnë informata të nevojshme për rendësin e Shkencës së biologjisë së kafshëve të laboratorit - Pajisen me njohuri të mjaftueshme për mundësitë e aplikimit të arriturave aktuale shkencore në këtë fushë. - Hartoj dhe demonstroj protokolle për llojeve të ndryshme njohuritë e fituara nga ky kurs t'i aplikojnë në praktikë.
--	--

Ngarkesa e studentit (duhet të jetë në përputhje me Rezultatet e Nxënies të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/Javë	Gjithsej
Ligjërata	1	15	15
Teori/Punë në laborator/Ushtrime	10	15	15
Punë praktike	1	2	2
Përgatitje për test intermediar	1	2	2
Konsultime me mësimdhënësin	1	3	3
Puna në terren			
Testi, punimi seminarik			
Detyra të shtëpie	1	5	5
Mësimi individual (në bibliotekë apo në shtëpi)	1	3	3
Përgatitja për provimin final	1	3	3
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuize, provim final)	1	2	2
Projekte, prezantime, etj.	0	0	0
Total			50

Metodat e mësimdhënies:	<p>Mund të ndryshojë dhe bazohet në punën individuale dhe bashkëpunimi në grup. Metodat e mësimdhënies që do të përdoren janë ligjërata, puna në grupe, seminare, prezantime, demonstrime, vizita studimore.</p> <p>Ligjërata (30%) Puna praktike (punë fushore, punë laboratorike) (20%) Punë individuale dhe prezantim nga studentet (30%) Udhëzues tjerë (10%) Vlerësimi (10%)</p>
Metodat e vlerësimit:	<p>Vlerësimi intermediar 10 % Detyrat e shtëpisë ose prezantime, seminare 40% Vijimi i rregullt 10% Provimi final 40% Total 100%</p>

Literatura primare:	<ol style="list-style-type: none"> 1. V. Spaho. Biologjia e kafshëve të laboratorit dhe zooparqeve. Tiranë. 2. Monamy, V. 2000. Animal experimentation. Cambridge University Press, 110 p. 3. Eila Kaliste The Welfare of Laboratory Animals 2007 Springer P.O. Box 17, 3300 AA Dordrecht, The Netherlands
Literatura shtesë:	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Morag G. Kerr. Veterinary Laboratory medicine 2002. Second edition.</i>

	2. Svendsen, P., Hau, J. 1994. Handbook of laboratory animal science. CRC Press,
--	--

Hartimi i planit mësimorë	
Java	Titulli i ligjëratës
Java e 1:	Historia e shkencave të kafshëve laboratorike,
Java e 2:	Linjat Inbrede dhe kafshët Gnotobiote ,SPF, COBS, kafshët konvencionale.
Java e 3:	Karakteristikat gjenetike për racat e kafshëve laboratorike: zingjiret homozigot, klonimet, manipulimet gjenetike në zingjirë, linjat heterozigote dhe konvencional
Java e 4:	Të ushqyerit e kafshëve laboratorike: fiziologjia e tretjes, kërkesat nutritive, standardizimi i dietave, dietat eksperimentale, të ushqyerit dhe dhënja e ujit.
Java e 5:	Fiziologjia e Riprodhimit të kafshëve laboratorike
Java e 6:	Kujdesi dhe mirembajtja e kafsheve laboratorike. Njohuri mbi zoohigjenen dhe profillaksine e semundjeve te kafsheve te laboratorit
Java e 7:	Praktikat e mira laboratorike (PML): kushtet e ambientit, dhoma, Vivariumet, qendrat hulumtuese, stadiumi i karantinës.
Java e 7:	Masat Higjiene sanitare, evidenca, protokollet etj
Java e 9:	Kujdesi shendetesore: semundjet kryesore të kafshëve të laboratorit, mbikqyrja (inspektimi) dhe preventivat Zooantroponozat
Java e 10:	Etikat dhe legjislacioni: bioetika, Mirëqenia e kafshëve konvencionet, legjislacioni (ligji dhe libri i rregullave),
Java e 11:	Plesa e veçant. Përdorimi i qenëve
Java e 12:	Përdorimi dhe manipulimi me lepuj
Java e 13:	Historia e shkencave të kafshëve laboratorike,
Java e 14:	Linjat Inbrede dhe kafshët Gnotobiote ,SPF, COBS, kafshët konvencionale.
Java e 15:	Karakteristikat gjenetike për racat e kafshëve laboratorike: zingjiret homozigot, klonimet, manipulimet gjenetike në zingjirë, linjat heterozigote dhe konvencional

Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:
Pjesëmarrja e studenteve e ligjërata dhe ushtrime është e obligueshme. Reflektimi në punë në grupe është i dëshirueshëm. Përdorimi i telefonave në klasë nuk lejohet përveç nëse e kërkon mësimdhënësi. Konsumimi i ushqimit në klasë nuk është i lejuar. Nuk lejohen vonesat në mësim.

Shënim | Nëse 3 detyra të klasës të një studenti vlerësohen nën 50%, atëherë ai/ajo do ta humb të drejtën që t'i nënshtrohet provimit final. Vlerësimi bëhet nga 0-100 %.